

Sygn. akt: WZ 18/14

POSTANOWIENIE

Dnia 4 września 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Edward Matwijów (przewodniczący)

SSN Jan Bogdan Rychlicki

SSN Jerzy Steckiewicz (sprawozdawca)

Protokolant :asystent Marcin Szlaga

przy udziale prokuratora Naczelnej Prokuratury Wojskowej płk. Zbigniewa Badelskiego, w sprawie kmdr. rez. A.G. po rozpoznaniu w Izbie Wojskowej na posiedzeniu w dniu 4 września 2014 r., zażalenia prokuratora Wojskowej Prokuratury Okręgowej w P. na postanowienie Wojskowego Sądu Okręgowego w P. z dnia 15 lipca 2014 r., sygn. akt: Ko (...) w przedmiocie wynagrodzenia adwokata z wyboru

p o s t a n o w i ł

zmienić zaskarżone postanowienie przez obniżenie zasądzonej od Skarbu Państwa na rzecz kmdr. rez. A. G. kwoty wydatków poniesionych przez niego w związku z ustanowionym adwokatem o 3.394,80 zł (trzy tysiące trzysta dziewięćdziesiąt cztery złote i osiemdziesiąt groszy), to jest do wysokości 19.865, 18 zł (dziewiętnaście tysięcy osiemset sześćdziesiąt pięć złotych i osiemnaście groszy).

UZASADNIENIE

Wojskowy Sąd Okręgowy w P. rozpoznając wniosek obrońcy z wyboru oskarżonego, który został uniewinniony, o przyznanie należności z tytułu udzielonej pomocy prawnej, zasądził ją zgodnie z żądaniem, przy czym stawkę wynagrodzenia adwokata, przyznaną w wysokości sześciokrotnej stawki minimalnej, podwyższył o 23 % podatku VAT.

Sąd miał wątpliwości, czy do kosztów obrony z wyboru należało naliczać podatek od towarów i usług; przyznał go jednak argumentując, że skoro VAT zaliczany jest do kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu, to ratio legis przemawia za tym by sytuacja była analogiczna w przypadku obrony z wyboru.

Zażalenie na to postanowienie wniósł prokurator i zarzucił:

„Na podstawie art. 438 pkt 2 k.p.k. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia, a konkretnie art. 632 pkt 2 k.p.k. w zw. z § 2 ust 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2013 r. poz. 461) poprzez błędne przyjęcie możliwości podwyższenia o stawkę podatku od towarów i usług (VAT) kwoty 14. 760,00 zł stanowiącej koszty zastępstwa procesowego w postępowaniu przygotowawczym i postępowaniu sądowym przed Wojskowym Sądem Okręgowym w P. w sprawie So. [...] udzielonego przez adwokata z wyboru B. K., podczas gdy dyspozycja powołanych przepisów jednoznacznie dopuszcza możliwość podwyższenia o stawkę podatku od towarów i usług (VAT) kwoty stanowiącej koszty zastępstwa procesowego wyłącznie udzielonego przez adwokata ustanowionego z urzędu, a *contrario* nie dopuszczając takiej możliwości wobec adwokata z wyboru”,

wnosząc

„o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz oskarżonego kmdr. rez. A. G. tytułem uzasadnionych wydatków poniesionych przez niego w sprawie karnej przed Wojskowym Sądem Okręgowym w P. sygn. So.(...) kwoty 19.865, 18 zł nieuwzględniającej podatku od towarów i usług (VAT) w kwocie 3.394,80 zł liczonej od kwoty 14.760,00 zł stanowiącej koszty

zastępstwa procesowego w postępowaniu przygotowawczym i postępowaniu sądowym przed Wojskowym Sądem Okręgowym w P. w sprawie So (...) udzielonego przez adwokata z wyboru B. K.”.

W uzasadnieniu zażalenia powołano się na treść § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2013 r., poz. 461) oraz orzeczenia Sądu Najwyższego i Sądów Apelacyjnych stwierdzające, że podatek od towarów i usług nie wchodzi w skład niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata z wyboru.

W odpowiedzi na to zażalenie obrońca oskarżonego wniósł o utrzymanie zaskarżonego postanowienia w mocy oraz o „zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz km. dr. rez. A.G. kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego wg. norm przypisanych”.

W uzasadnieniu obrońca stwierdził, że w zaistniałej sytuacji procesowej zwrot kosztów wynagrodzenia adwokata powinien być powiększony o stawkę podatku VAT, bowiem oskarżony „nie będąc przedsiębiorcą nie ma faktycznej ani prawnej możliwości odliczenia sobie kwoty podatku VAT, którą to kwotę musiał w rzeczywistości zapłacić”.

Żądanie zasądzenia należności „za postępowanie zażaleniowe” nie zostało uzasadnione. Obrońca oskarżonego nie stawiał się na posiedzenie.

Sąd Najwyższy uznając zażalenie prokuratora za uzasadnione zważył, co następuje.

Wspomniane wyżej rozporządzenie wyraźnie rozróżnia sytuacje, w których strona korzysta z pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu i z wyboru. I tak § 2 ust. 3 cyt. rozporządzenia przewiduje obowiązek podwyższenia stawki o należny podatek od towarów i usług w przypadku pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu.

Obrońca z urzędu otrzymuje wynagrodzenie powiększone o podatek VAT, jest bowiem jego płatnikiem i ma obowiązek odprowadzenia go od otrzymanej kwoty wynagrodzenia.

W przypadku obrony z wyboru koszty z tytułu ustanowienia adwokata zasądzone są na rzecz strony. W rozpoznawanej sprawie stawka wynagrodzenia obrońcy wynosiła sześciokrotność stawki minimalnej, a więc była ona maksymalna i dlatego powinna pokrywać całość wydatków związanych z obroną. (zob. postanowienie SA w Białymstoku z 2 marca 2011 r, sygn. II Akz 46/11 OSAB 2011/1/61 – 64).

Powoływane już rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. nie przewiduje należności za sporządzenie przez obrońcę pisemnej odpowiedzi na zażalenie strony przeciwnej.

Mając powyższe okoliczności na uwadze postanowiono, jak na wstępie.